

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Кафедра фехтування, боксу
та національних одноборств

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЗМАГАНЬ З ФЕХТУВАННЯ

Лекція для студентів 2 курсу

Підготував: доц. Бусол В.А.

Львів

ЗМІСТ

1. Види та способи проведення змагань
2. Організація та проведення змагань
3. Керівництво боєм, термінологія та жести старшого судді
4. Санкції за порушення Правил змагань

1. Види та способи проведення змагань

Види змагань

Змагання з фехтування проводяться на трьох видах зброї: рапірах, шпагах, шаблях.

За характером проведення змагання можуть бути особистими і командними. В особистих змаганнях визначаються місця кожного учасника. В командних змаганнях визначаються місця кожної команди.

В кожному виді зброї з початку проводяться особисті, а потім командні змагання.

Характер, умови та способи проведення змагань визначаються Положенням про змагання, яке розробляється організацією, що їх проводить та оприлюднюється не пізніше ніж за 1 місяць до початку змагань.

Способи проведення змагань

1. Особисті змагання проводяться такими способами:
 - а) *коловий спосіб*: кожен учасник зустрічається з усіма суперниками;
 - б) *відбірково-коловий*: спортсмени розподіляються на попередні групи, в яких кожен учасник зустрічається з усіма своїми суперниками по групі. Потім в ході змагань спортсмени, що посіли кращі місця в групах (не менше 50%), переходять в наступний тур змагань, де учасники, відповідно до класифікації, знову розподіляються на групи (способом «змійка») і так аж до фіналу. Фінал 6-8 учасників;
 - в) *спосіб прямого вибування*: спортсменів за рівнем підготовленості (рейтингом) вносять у таблицю прямого вибування, а далі учасники які програли бій вибувають зі змагань і так аж до фіналу;
 - г) *змішаний спосіб*: включає попередні змагання в групах для визначення рейтингу учасників. Після проведення змагань в групах 20 - 30 % учасників, які мають гірший рейтинг вибувають зі змагань. Решта учасників беруть участь у турах прямого вибування аж до визначення переможця.
2. Командні змагання можуть проводитися тими ж способами, що і особисті. Це залежить від кількості команд, що беруть участь у змаганнях.

Способи проведення офіційних Всеукраїнських змагань

Особисті змагання.

Офіційні всеукраїнські змагання проводяться відповідно до Положення, яке затверджується Федерацією фехтування України (ФФУ) та Правил змагань.

Особисті змагання можуть бути організовані такими способами:

- змішаний спосіб, який передбачає проведення попередніх змагань в групах, попередній тур прямого вибування, а потім таблицю прямого вибування для 64 учасників з подальшим визначенням 8 або 4 учасників фіналу, який проводиться також способом прямого вибування;
- змішаний спосіб, який включає попередні змагання в групах, а потім таблицю прямого вибування з подальшим визначенням 8 або 4 учасників фіналу, який проводиться також способом прямого вибування;
- способом прямого вибування, який передбачає таблицю прямого вибування учасників після першої поразки.

Правила формування та порядок проведення попередніх змагань в групах

Групи формуються Головною суддівською колегією (ГСК), яка повинна враховувати класифікацію учасників, встановлену відповідно до офіційного рейтингу ФФУ на момент проведення змагань.

У змаганнях, які проводяться змішаним способом, групи складаються із 7 учасників, якщо їх число ділиться на 7 або з 6 учасників, якщо їх число ділиться на 6. В інших випадках групи складаються із 7 і 6 учасників.

У випадку проведення комплексних змагань з визначенням місць у загально-командному заліку розподіл учасників по групах проводиться таким чином, щоб учасники одної організації були в різних групах, якщо це можливо.

Порядок учасників в групах визначається жеребкуванням. В групах проводяться всі бої.

Черговість боїв в групах повинна бути наступною:

а) група із 7 учасників

1-4	2-5	3-6	7-1	5-4	2-3	6-7
5-1	4-3	6-2	5-7	3-1	4-6	7-2
3-5	1-6	2-4	7-3	6-5	1-2	4-7

б) група із 6 учасників:

1-2	4-5	2-3	5-6	3-1	6-4	2-5	1-4
5-3	1-6	4-2	3-6	5-1	3-4	6-2	

якщо бій у групі перервався через непередбачуваний випадок старший суддя може після погодження з ГСК змінити черговість боїв для того, щоб забезпечити продовження проведення змагань;

між двома боями підряд одного учасника в групі йому може бути наданий відпочинок тривалістю 3 хвилини.

Бій у групі вважається закінченим, коли:

- а) один з учасників наніс 5 уколів. У цьому випадку до протоколу записується підсумковий рахунок бою ($V5 - Dn$, де n - кількість уколів, нанесених учасником, що програв).

У змаганнях на шпагах, якщо учасники досягли рахунку 4:4, вони повинні фехтувати до вирішального додаткового уколу до закінчення передбаченого на бій часу. Наступні обопільні уколи не зараховуються і, відповідно, учасники повинні залишатися на своїх місцях;

- б) минули 3 хвилини бою (попередження про те, що залишилася одна хвилина бою не виносяться):

- якщо час бою минув, коли рахунок має різницю хоча б в один укол, учасник, який наніс більшу кількість уколів, вважається переможцем. У протоколі групи записується реальний рахунок бою ($Vn - Dn$). де n - кількість уколів, нанесених учасниками бою);

- у випадку рівності уколів після закінчення часу бою учасникам надається додаткова хвилина бою, протягом якої вони фехтують до вирішального уколу. Перед початком додаткової хвилини суддя проводить жеребкування, щоб визначити, кому буде присуджена перемога, якщо рівність в уколах збережеться після закінчення цієї хвилини. У цьому випадку до протоколу бою записується реальний рахунок бою ($Vn - Dn$), якщо в додатковій хвилині нанесений вирішальний укол; якщо переможець визначився завдяки жеребкуванню то до протоколу бою записується $V4 - D4$, $V3 - D3$ і т.д.

До початку змагань ГСК визначає і повідомляє кількість учасників, які вибудуть зі змагань після попереднього туру у відповідності до загального коефіцієнту. Це число не може бути менше 20% і більше 30% від загальної кількості учасників туру пульок.

Після проведення змагань у групах встановлюється загальна класифікація для всіх учасників, враховуючи послідовно два коефіцієнти: 1-й - П/Б, 2-й - УН-УО, (П -кількість перемог. Б – кількість проведених боїв, УН -число нанесених уколів, УО - число отриманих уколів).

Загальна класифікація учасників попередніх змагань в групах складається в такий спосіб:

- учасники займають місця за величиною першого коефіцієнта (П/Б). Більш високий коефіцієнт (максимум 1) дає більш високе місце в класифікації;
- у випадку рівності першого коефіцієнта для визначення місця у класифікації береться другий коефіцієнт - різниця між загальним числом нанесених і загальним числом отриманих уколів в групі (формула УН-УО);
- у випадку рівності коефіцієнтів П/Б і коефіцієнтів УН-УО учасник, що наніс більшу кількість уколів, займає краще місце;

- у випадку абсолютної рівності між двома чи декількома учасниками для визначення їхнього місця (крім останнього) в класифікації проводиться жеребкування;
- у випадку абсолютної рівності у двох чи декількох учасників, які претендують на останнє місце в класифікації, перебіг не проводиться, а всі ці учасники переходять у наступний тур, навіть якщо це приведе до перевищення встановленого їх числа.

Якщо учасник вибуває в ході попередніх змагань в групах або відстороняється від змагань, його результати анулюються, так якби він не брав участі у змаганнях.

Основні правила проведення туру прямого вибування

Таблиця туру прямого вибування складається відповідно до класифікації учасників (рис.1).

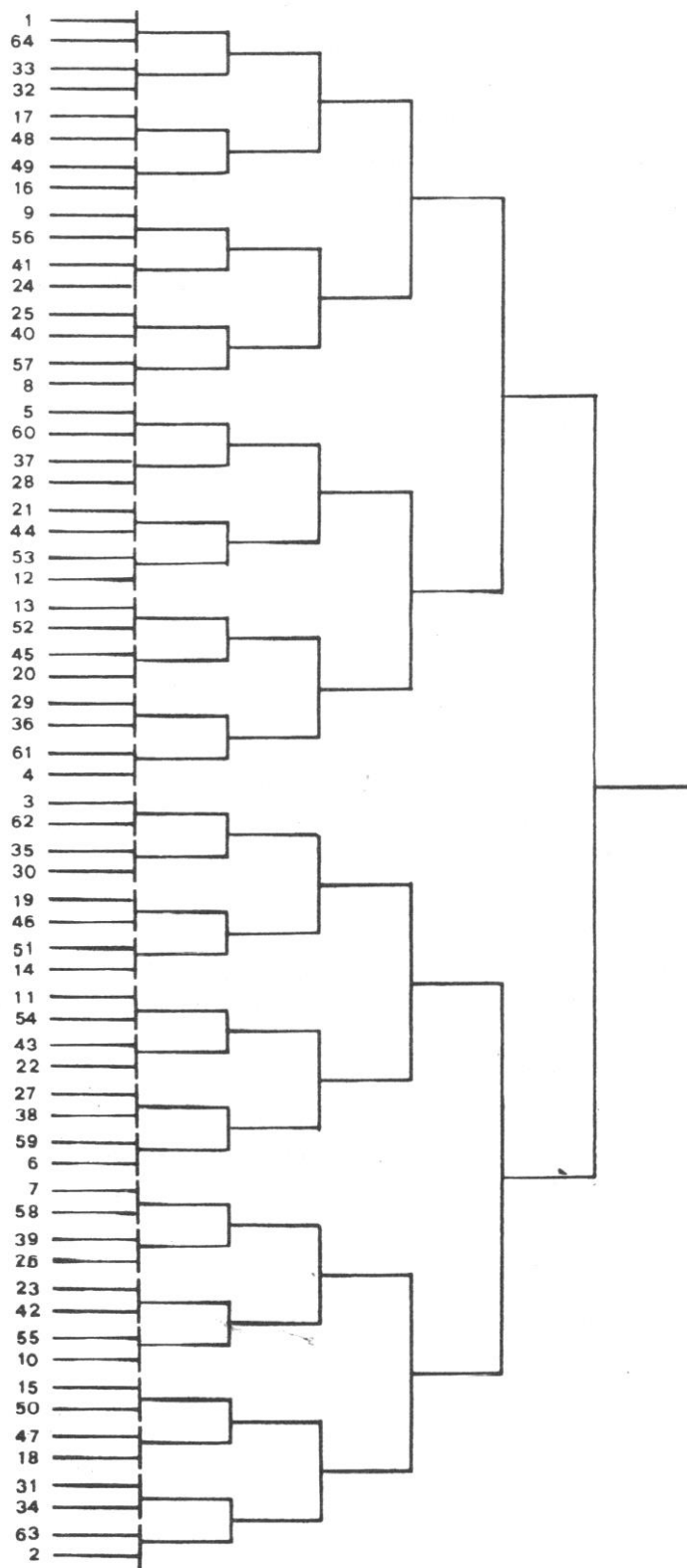


Рис.1. Таблиця прямого вибування 64

Організатори змагань повинні оприлюднити таблицю туру прямого вибування і, починаючи з таблиці 64, вказати в ній час початку кожного бою.

Бої туру прямого вибування проводяться на 15 уколів. На бій дається максимум 9 хвилин, розділені на 3 періоди по 3 хвилини з хвилиними

перервами між періодами. Під час перерви з учасником може спілкуватися тренер або особа, призначена до бою.

Хронометр, вмонтований у електрофіксатор, повинен блокувати його роботу після закінчення кожного з періодів.

Бій закінчується коли:

- один з учасників наніс 15 уколів;
- коли 9 хвилин, відведені на бій, минули. В такому випадку учасник, що наніс більшу кількість уколів, вважається переможцем.

У випадку рівності числа уколів після закінчення часу бою учасникам дається додаткова хвилина, в продовж якої вони фехтують до вирішального уколу. Перед цією хвилиною суддя проводить жеребкування для того щоб визначити переможця бою, у випадку, якщо після цієї хвилини рахунок залишиться рівним. В цьому випадку в протокол записується реальний рахунок бою.

Якщо з будь-якої причини учасник не може продовжувати бій, його суперник оголошується переможцем цього бою. Учасник який вибув, не втрачає право на своє місце в загальній класифікації змагань.

У кожному турі таблиці прямого вибування бої завжди проводять в порядку зверху вниз. Це правило повинне застосовуватися для кожної чверті таблиці (коли пряме вибування проводиться на 4-х або 8 полях бою). Учаснику завжди надається 10-хвилинний відпочинок між двома боями підряд.

Підсумкова класифікація (розподіл місць) учасників особистих змагань

Загальний розподіл місць учасників проводиться в такий спосіб:

- а) 1-е місце займає учасник, що виграв бій за 1-е місце;
- б) 2-е місце займає учасник, що програв бій за 1-е місце.

Наступні місця визначаються таким чином:

- а) 3-тє місце займають обидва учасники, які програли у півфіналі;
- б) у випадку необхідності визначення місця кожного із півфіналістів проводиться бій між ними за 3-тє місце.

Інші учасники змагань розподіляються за турами таблиці прямого вибування відповідно до класифікації, визначеної для її складання.

Для учасників, які вибули з туру пульок, місця визначаються відповідно до їхньої класифікації в цьому турі, і вони класифікуються після учасників, які увійшли в таблицю прямого вибування.

Командні змагання

Команда у кожному виді зброї складається із 3-х учасників з запасним або без запасного спортсмена. Командам дозволяється починати зустріч тільки в повному складі.

Змагання провояються способом прямого вибування з повною або неповною таблицею.

Місце команди в таблиці визначається за сумою місць набраних трьома кращими учасниками команди в особистих змаганнях. У випадку однакової кількості очок у декількох команд, їх місце визначається за кращим місцем в особистих змаганнях. Командні зустрічі проводяться за перші 16 місць. Починаючи з 17 місця команди класифікуються за місцем, визначеним для розміщення в таблиці.

Командні зустрічі у всіх видах зброї проводяться способом «естафета».

Кожні 3 учасники одної команди зустрічаються з кожним з 3 учасників команди суперників (9 етапів «естафети»). Послідовність боїв у командній зустрічі наступна: 3-6, 5-1, 2-4, 6-1, 3-4, 5-2, 1-4, 6-2, 3-5. У випадку навмисного або ненавмисного порушення цього порядку винній команді зараховується поразка в зустрічі.

Розміщення команди у протоколі зустрічі (верх-низ) визначається жеребкуванням, після чого капітани команд визначають порядок (номера) учасників.

Кожний етап «естафети» проводиться на 5 уколів (ударів) (5-10-15-...-45). Максимальний час для кожного етапу – 3 хв.

Два перших суперники фехтують доти, доки один з них не нанесе 5 уколів (ударів) в максимальний час 3 хв. Наступна пара фехтує до 10 уколів в максимальний час 3 хв. і так далі. Якщо після закінчення часу в 3 хвилини рахунок, передбачений для цього етапу, не досягнутий, наступна пара суперників починає бій з досягнутого рахунку і фехтує до рахунку, передбаченого для наступного етапу з максимальним часом у 3 хвилини.

Переможцем зустрічі вважається команда, яка нанесе 45 уколів (ударів) або та, що нанесе більше уколів у встановлений час.

У випадку рівного рахунку після закінчення встановленого часу на останньому етапі, учасникам надається додаткова хвилина бою впродовж якої вони фехтують до вирішального уколу (удару). До поновлення бою суддя проводить жеребкування, щоб визначити, кому буде присуджена перемога, якщо рахунок залишиться рівним після додаткової хвилини.

У ході зустрічі капітан команди може попросити заміну учасника запасним, персонально заявленим до початку зустрічі. Ця заміна може бути зроблена тільки після закінчення одного з боїв «естафети». Замінений учасник не може знову зайняти місце в команді у цій же зустрічі, навіть через нещасний випадок чи надзвичайні обставини. Оголошення про заміну учасника команди повинно бути зроблено старшому судді зустрічі та капітану команди-суперниці до початку бою, що передує найближчому бою заміненого учасника. Якщо трапляється нещасний випадок під час бою, який проходить після проханням про заміну, капітан команди може анулювати прохання про заміну. Якщо капітан команди-суперниці також просив про заміну, то вона може бути збережена або анульована.

Якщо учасник команди змушений припинити бій через травму, належним чином встановлену лікарем змагань, капітан його команди може просити заміну травмованого учасника на запасного. У такому випадку

розпочатий бій продовжується з рахунку який був зафіксований в момент травми.

Якщо учасник команди і можливий запасний змушені вибути зі змагань або, якщо учасник відсторонений від змагань, команда програє зустріч. Якщо з будь-яких причин команда не закінчує вже розпочате змагання, ГСК застосовує правила особистих змагань. При цьому кожна команда розглядається як один учасник.

Якщо команда вибуває зі змагань, вона розглядається:

- а) як така, що не закінчила розпочатого змагання, якщо вона уже фехтувала проти іншої команди;
- б) як така, що не з'явилася зовсім на змагання, якщо мова йде про першу зустріч.

2. Організація та проведення змагань

Організаційний комітет

Для проведення масштабних змагань утворюється організаційний комітет, в обов'язки якого входить організація змагань. Кількісний склад оргкомітету залежить від характеру та масштабу змагань. Робота оргкомітету передбачає наступні напрями:

- а) організаційні (оренда спорспортур, розміщення і харчування учасників, медичне забезпечення, транспортне обслуговування тощо);
- б) спортивно-технічні (проведення семінару суддів; підготовка секретаріату, групи забезпечення урочистих церемоній, групи контролю зброї та електричного обладнання; підготовка мандатної комісії);
- в) агітації та пропаганди (підготовка афіш, емблеми змагань, буклетів, запрошень; залучення ЗМІ; виготовлення рекламної продукції, підготовка роботи прес-центру, виготовлення сувенірної продукції, встановлення призів і призового фонду);
- г) господарські (підготовка та оренда необхідного обладнання, підготовка матеріалів змагань та іншої друкованої продукції, забезпечення канцелярськими приналежностями, виготовлення ідентифікаторів, пам'ятних медалей, дипломів, грамот, жетонів, вимпелів для нагородження тощо);
- д) обслуговування учасників змагань (організація дозвілля, шефська робота, тощо).

За кожним напрямком роботи необхідно закріпити відповідальну особу.

Оргкомітет відповідає за повноту заходів, які забезпечують безпеку учасників, суддів та глядачів, а саме:

- а) правильне обладнання місць змагань, його охорона у відповідності з умовами даних змагань;
- б) дотримання порядку та дисципліни на змаганнях;
- в) організація зв'язку на змаганнях;
- г) організація медичного обслуговування та профілактичних заходів;
- д) організація протипожежних заходів;

е) додаткові заходи безпеки виходячи із конкретних обставин.

Склад суддівської колегії

Суддівська колегія змагань призначається організацією, що проводить змагання, за рекомендацією відповідного суддівського комітету Федерації фехтування. До складу суддівської колегії змагань входять:

- а) головна суддівська колегія, яка складається із головного судді та його заступників (не менше 2-х чол.);
- б) головний секретар (1 чол.);
- в) лікар змагань;
- г) старші судді (2 чол. на поле бою);
- д) секретарі на полях бою (1 чол. на поле бою);
- е) судді хронометристи (1 чол. на поле бою);
- ж) судді біля апаратів (1 чол. на поле бою);
- з) судді-інформатори (1 чол. на поле бою);
- и) судді-технічні експерти (1 чол. на 4 поля бою);
- к) судді при учасниках (1 чол. на поле бою).

У розпорядження суддівської колегії виділяється комендант та необхідна кількість обслуговуючого персоналу (майстри з ремонту електрообладнання (1 чол. на 4 поля бою), працівники технічного та інформаційного забезпечення (не менше 2 чол.)).

При проведенні всеукраїнських змагань всі судді повинні бути одягненими в суддівську форму (темний піджак, темно-сірі брюки (чоловіки) або спідницю (жінки)), мати при собі Правила змагань.

Головна суддівська колегія

Головна суддівська колегія (ГСК) відповідає за якісне проведення змагань. Вона складається з головного судді та його заступників. На невеликих змаганнях головна суддівська колегія може не призначатися, у такому випадку її функції виконує головний суддя. Усі спортсмени, представники команд, тренери, судді, обслуговуючий і технічний персонал підпорядковані ГСК.

ГСК володіє правом юрисдикції до всіх учасників змагань, офіційних осіб, суддів та всіх присутніх на змаганнях.

У випадку необхідності ГСК може втручатися за власною ініціативою у всі конфлікти.

ГСК самостійно або за пропозицією старшого судді може накладати будь-які дисциплінарні санкції, передбачені Правилами змагань.

ГСК в будь-який час може замінити старшого суддю або іншого суддю для того, щоб забезпечити нормальне проведення змагань; при цьому вона не зобов'язана будь-кому повідомляти мотиви прийняття свого рішення.

ГСК являється апеляційною інстанцією з рішень, прийнятих старшими суддями.

ГСК приймає рішення більшістю голосів. У випадку рівності голосів вирішальним являється голос головного судді. Рішення за протестами на дії

старших суддів приймаються більшістю голосів присутніх членів (не менше 3) у момент подачі протесту.

ГСК передає безпосередньо у виконком ФФУ інформацію щодо прийнятих під час змагань дисциплінарних санкцій, а також звернення з касаційними скаргами. Рішення головної суддівської колегії прийняті в офіційному порядку можуть бути оскаржені у виконком ФФУ.

Усі рішення ГСК виконуються одразу; ніяка апеляція не зупиняє дію рішення під час змагань.

Керівництво боєм, термінологія та жести старшого судді

1. Згода на призначення в якості старшого судді зобов'язує чесно дотримуватись Правил змагань і виконувати свої функції неупереджено та відповідально.
2. Старші судді не повинні поєднувати свої функції з будь-якою іншою діяльністю на змаганнях, а саме: виконувати обов'язки члена ГСК, капітана команди, офіційного представника Федерації, тренера тощо.
3. Присудження уколів (ударів) здійснюється відповідно до показів електрофіксатора. Ні в якому випадку старший суддя не може присудити укол (удар) фехтувальнику, якщо електрофіксатор не зареєстрував факт його нанесення (виключення складають випадки, передбачені Правилами та штрафні уколи).
4. Після констатації факту нанесення укола (удара) старший суддя у відповідності з Правилами приймає рішення кому із учасників присуджується укол (удар), чи присуджується укол обом учасникам (шпага), або ж укол (удар) не присуджується нікому.

Після зупинки бою, старший суддя коротко аналізує дії спортсменів в останній фехтувальній фразі, використовуючи спеціальну суддівську термінологію та жести руками.

Термінологія та жести старшого судді

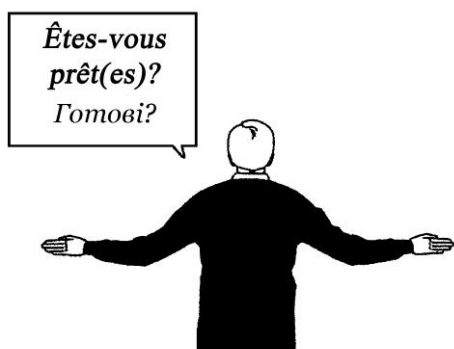
Старший суддя у процесі керівництва боєм використовує наступні терміни і жести:



До бою! (Ан гард)

Команда вимагає від фехтувальників прийняти положення «До бою».

Жест виконується підйманням рук в сторони і згинанням у ліктях. При цьому лікті не притискаються до тулуба, пальці кисті стиснуті і розігнуті. Долоні повернуті вниз.



Готові? (Ет ву пре(т)?)

Команда-запитання до фехтувальників щодо їх готовності до бою. Подається після команди «До бою!»

Жест виконується з положення після команди «До бою!» поворотом долоней в сторону фехтувальників.



Починайте! (Алле)

Команда подається для початку або поновлення бою.

Жест виконується із положення після команди «Готові?» Передпліччя і кисті рук зводяться на відстань 20-30 см.

Після цього руки опускаються вниз.



Стій! (Альт!)

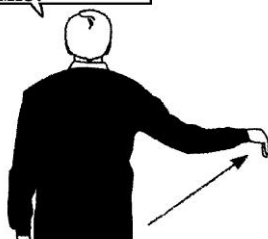
Команда подається для зупинки бою.

Жест виконується підйманням руки вперед-вверх, пальці стиснуті і прямі, долоня спрямована в сторону фехтувальників і розташовується вертикально на рівні голови. Після цього рука опускається вниз.

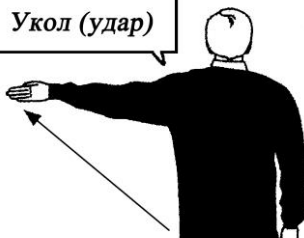
Pointe en ligne
Положення
«В лінії»



*Attaque/Contre-Attaque/
Remise*
Атака! Контратака!
Реміз!



Touche
Укол (удар)



Point
Очко!



Положення «В лінію» (Пуан ан лінь)

Команда і жест означають положення фехтувальника «В лінії» («Пряма рука»), який знаходиться зліва від судді.

Жест виконується підйманням прямої руки до рівня плеча строго в сторону, вказівний палець прямий, решта стиснуті в кулак. Жест виконується лівою або правою рукою з тієї сторони, з якої сторони знаходився фехтувальник в положенні «В лінії».

Після завершення рука опускається вниз.

Атака! Контратака! Реміз! (Атак, Контратак, Реміз)

Жест показує з якої сторони була виконана атака, контратака або реміз. Виконується підйманням дещо зігнутої в лікті руки з горизонтальним положенням передпліччя і долонею зігнутою під кутом 90°, пальці стиснуті. Жест виконується з тієї сторони звідки виконується дія нападу.

Після закінчення рука опускається вниз.

Укол (удар) (Туше)

Жест означає нанесення дійсного укола (удара). Виконується підйманням прямої руки до рівня плеча в сторону фехтувальника, який отримав укол (удар). Пальці кисті стиснуті і випрямлені, долоня спрямована вперед.

Після закінчення рука опускається вниз.

Очко! (Пуан)

Жест означає присудження очка фехтувальнику справа (права рука) або зліва (ліва рука). Виконується підйманням зігнутої під кутом 90° руки до рівня плеча. Пальці кисті стиснуті і випрямлені, долоня спрямована вперед.

Після закінчення рука опускається вниз.

*Attaque
non-valable*
*Недійсний
укол!*



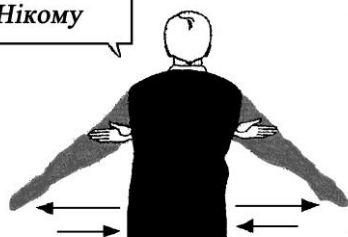
Parade
Захист



Simultanees
Обопільні атаки!



Rien
Нікому



Недійсний укол ! (Нон валябль)

Жест означає недійсний укол нанесений фехтувальнику справа (права рука) або зліва (ліва рука).

Виконується попереднім згинанням руки в лікті вздовж тулуба, кисть піднімається до рівня пояса, пальці кисті стиснуті і випрямлені, кисть повернута назад. Потім рука швидко випрямляється в сторону і згинається назад.

Після закінчення рука опускається вниз.

Захист! (Парад)

Жест означає захист, виконаний фехтувальником і виконується в ту сторону, з якої був виконаний захист.

Виконується підняттям зігнутої в лікті руки під кутом 90° вперед, долоня спрямована в середину. Друга рука, також зігнута, під кутом 90° з горизонтальним положенням передпліччя піднімається вперед, а кисть торкається зап'ястя іншої руки.

Після закінчення руки опускаються вниз.

Обопільні атаки! (Сімьюльтане!)

Команда і жест означають обопільні дії нападу (атаки, ремізи), виконані обома фехтувальниками.

Жест виконується одночасним підніманням дещо зігнутих у ліктях рук до положення «передпліччя горизонтально, долоні повернуті вниз і зігнуті під кутом 90°, пальці стиснуті».

Після закінчення руки опускаються вниз.

Нікому! (Рєн!)

Команда і жест означають рішення старшого судді про те, що в сутичці нікому нічого не присуджується.

Жест виконується одноразовим перехресним рухом рук перед собою, а потім розведенням рук в сторони на 45° по відношенню до тулуба. Долоні спрямовані



назад, пальці стиснуті і випрямлені.

Після закінчення руки опускаються вниз.

Обопільні уколи! (Туше!)

Команда і жест означають, що уколи були нанесені обома фехтувальниками.

Жест виконується підніманням прямих рук всторони до рівня плечей. Долоні спрямовані вперед, пальці стиснуті і випрямлені.

Після закінчення руки опускаються вниз.

Очко обом фехтувальникам! (Шуан!)

Команда і жест означають факт присудження очка кожному фехтувальнику.

Жест виконується підніманням рук зігнутих у ліктях під кутом 90° до рівня плечей. Долоні спрямовані вперед, пальці стиснуті і випрямлені.

Після закінчення руки опускаються вниз.

Укола нема! Промах! (Нон!)

Команда і жест означають промах у спробі нанести укол.

Жест виконується підняттям прямої руки всторону до рівня плеча і наступним згинанням у ліктьовому суглобі до кута 45° та розгинанням всторону. Вказівний палець випрямлений, решта стиснуті в кулак. Жест виконується зі сторони фехтувальника, який робив спробу нанести укол.

Підготовка! Зближення! Взяття руки на себе! (Нон коре!)

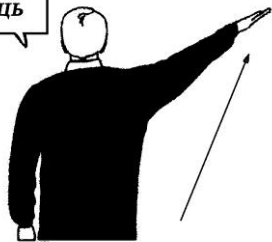
Команда і жест означають тактично не коректне виконання атаки (затягнута підготовка. Взяття руки на себе).

Виконується підніманням всторону руки зігнутої до кута 90°, передпліччя в горизонтальному положенні, долоня повернута вперед, пальці стиснуті в кулак. Здійснюється неповне розгинання руки і

Попередження!
Штрафний укол!
Виключення зі змагань!



Vainqueur:
(nom) par score
Переможець



згинання назад.

Жест виконується зі сторони фехтувальника, який здійснював зближення чи підготовку атаки.

Попередження! – жовта картка.

Штрафний укол! – червона картка.

Виключення зі змагань! – чорна картка.

Команда і жест з демонстрацією картки певного кольору означають покарання фехтувальника за порушення Правил змагань.

Жест виконується підніманням вперед-вверх руки з карточкою, в сторону винного фехтувальника.

Картки необхідно тримати в таких зовнішніх кишенях: жовта – нагрудна кишеня піджака; червона – права кишеня піджака; чорна – задня кишеня брюк.

Переможець (Ванкер: (ном) пар скор!)

Жест означає переможця бою (командної зустрічі). Виконується підняттям руки вверх-вперед під кутом 135° дллонею в сторону переможця. Здійснюється обов'язково в кінці кожного бою (командної зустрічі) з оголошенням прізвіща переможця (назви команди) і рахунку. При цьому, фехтувальники повинні знаходитись на лінії початку бою.

Жести старшого судді повинні бути чіткими і виразними. Кожен з них виконується почергово з незначними паузами. Після кожного жесту руки повертаються у вихідне положення – «руки вздовж тулуба».

Тривалість бою

Під тривалістю бою слід розуміти його фактичну тривалість, тобто суму проміжків часу між командами «Починайте!» і «Стій!», не приймаючи до уваги зупинки.

Тривалість бою контролюється старшим суддею або суддею-хронометристом. Для фіналів змагань, як і для інших боїв, при суддівстві яких застосовується хронометр, він повинен бути розташований таким чином, щоб його могли бачити учасники бою, старший суддя та глядачі.

Фактична тривалість бою:

- у попередньому турі змагань (групі): 5 уколів (ударів), максимум 3 хвилини;

- у турі прямого вибування (рапіра, шпага): 15 уколів, максимум 9 хвилин, розділені на 3 періоди по 3 хвилини, з хвилиною перервою між двома періодами;
- у турі прямого вибування (шабля): 15 уколів, максимум 9 хвилин, розділені на 3 періоди по 3 хвилини, із хвилиною паузою між двома періодами. У випадку якщо один з учасників наносить 8 ударів менше ніж за 3 хвилини - оголошується хвилинна перерва;
- у командних змаганнях: 3 хвилини на кожен бій зустрічі («естафети»).

Учасники можуть дізнаватися про час, що залишається до кінця бою, при зупинках бою. Якщо учасник навмисне намагається викликати чи продовжити зупинки в бою, старший суддя застосовує передбачені Правилами санкції.

Після закінчення відведеного часу хронометр, з'єднаний з електрофіксатором, повинен дати сильний звуковий сигнал і автоматично блокувати електрофіксатор уколів (ударів). Однак сигнали, зареєстровані до моменту блокування, повинні залишатися на електрофіксаторі. Бій вважається зупиненим за звуковим сигналом.

Якщо хронометр не з'єднаний з електрофіксатором то суддя-хронометрист повинен подати команду «Стій!» або включити звуковий сигнал, що зупиняє бій. Укол нанесений в цей момент не зараховується. У випадку несправності хронометра чи помилки хронометриста, старший суддя самостійно повинен визначити час, що залишається до кінця бою.

3. Санкції за порушення Правил змагань

Існують дві категорії санкцій, які накладаються за різні види порушень:

- а) санкції, що накладаються за порушення, допущені під час бою:
 - втрата частини поля бою;
 - відмова зарахувати фактично нанесений укол;
 - присудження уколу, фактично не отриманого;
 - відсторонення від участі в даному виді змагань.
- б) санкції, що накладаються за порушення порядку, дисципліни, спортивної етики:
 - присудження уколу, фактично не отриманого;
 - відсторонення від участі в даному виді змагань;
 - відсторонення від участі в турнірі;
 - видалення з місця проведення змагання;
 - дискваліфікація;
 - осудження;
 - тимчасова заборона брати участь у змаганнях;
 - остаточна заборона брати участь у змаганнях.

Санкції за порушення, допущені під час бою

Визначення санкцій за порушення Правил в ході бою знаходиться у компетенції старшого судді. Офіційне втручання Головної суддівської колегії завжди можливе. До цих санкцій відносяться:

Втрата частини поля бою. Фехтувальник, який вийшов за бокову межу поля бою однією чи двома ногами, карається втратою частини поля бою, яка дорівнює одному метру.

Відмова захищати фактично нанесений укол. Незважаючи на те, що фехтувальник фактично наніс супернику укол (удар) в уражувану поверхню, цей укол (удар) може бути не захищений у таких випадках:

- а) укол не був нанесений впродовж часу, відведеного для бою;
- б) фехтувальник вийшов за межі поля бою;
- в) через неполадки електроустаткування;
- г) укол (удар) супроводжувався грубістю;
- д) з будь-якої іншої причини, передбаченої Правилами.

Присудження уколу, фактично не отриманого. Фехтувальнику може бути присуджений укол (удар), що фактично не був ним отриманий у таких випадках:

- за вихід за задню межу поля бою;
- за порушення, що перешкодило супернику захищатися (атака кидком, яка закінчується поштовхом суперника, «кор-а-кор» у захищенні на рапірах і шаблях, використання незброєної руки тощо)

Відсторонення від участі в даному виді змагань:

- а) учасник, який вчиняє у ході бою грубість або неприпустимі дії по відношенню до свого суперника, а також учасник, що не захищає лояльно свої шанси або який використовує нечесну змову зі своїм суперником, може бути відсторонений від участі в даному виді змагань;
- б) учасник, відсторонений від участі в даному виді змагань, не може більше виступати у цьому виді змагань, навіть якщо він уже завоював право виступати в наступному турі. Він втрачає право на місце в класифікації, місце, яке він займає, залишається вільним, а всі фехтувальники, розташовані після дискваліфікованого спортсмена піднімаються в підсумковій класифікації на одне місце. У разі необхідності два третіх місця розподіляються відповідно до їх класифікації після попереднього туру змагань. Очки, отримані дискваліфікованим учасником у момент виключення, дійсні для класифікації його команди у відповідному виді командних змагань, за умови, що він дійсно буде в них брати участь.

Санкції за порушення дисципліни, порядку, спортивної етики

Відсторонення від участі в даному виді змагань. Рішення про відсторонення від участі в даному виді змагань може бути винесене за дисциплінарне порушення (неявка на поле бою. зброя не відповідає правилам, неприпустиме поведіння стосовно судді тощо).

Наслідки цього відсторонення для учасника такі ж, як і ті, що наведені вище у п.5б даного параграфу.

Відсторонення від участі в турнірі:

- а) турнір - це сукупність змагань, які проводяться в одному місці у встановлений термін;
- б) фехтувальник, відсторонений від участі в турнірі, не допускається більше до участі у жодному з видів змагань даного турніру ні в цьому, ні в іншому виді зброї;
- в) коли така санкція застосовується по відношенню до команди, то положення кожного її члена повинне розглядатися в індивідуальному порядку, і може так статися, в залежності від випадку, що один із членів даної команди одержить інше дисциплінарне покарання, ніж інші.

Видалення з місця проведення змагань. Всі учасники змагань та присутні на змаганнях (тренери, представники команд, технічний персонал, супроводжуючі, офіційні особи, глядачі) можуть бути видалені з місця змагань, що тягне за собою заборону бути присутніми у місці, де проходять змагання, на час їхнього проведення.

Дискваліфікація фехтувальника (наприклад, у силу того, що він не відповідає віковим умовам, умовам виду змагань чи іншим умовам змагань) не тягне за собою обов'язково тимчасової чи остаточної заборони йому брати участь у змаганнях, якщо це порушення не було навмисним, однак за навмисно нечесні порушення на фехтувальника може бути накладена додаткова санкція;

- а) команда, що скористалася дискваліфікованим учасником, повинна розділити долю цього учасника, тобто вона також дискваліфікується;
- б) наслідки цієї дискваліфікації такі ж, як і при відстороненні від участі у змаганнях.

Осудження. У випадку, коли порушення не передбачає більш суворого дисциплінарного покарання, учаснику чи офіційній особі може бути винесене осудження.

Тимчасова заборона брати участь у змаганнях.

- а) фехтувальнику може бути заборонено брати участь в офіційних змаганнях впродовж певного визначеного терміну;
- б) будь-яка інша тимчасово відсторонена особа, не може виконувати свої функції впродовж терміну й у місці, визначеному цим покаранням.

Остаточна заборона брати участь у змаганнях. Ця заборона спричиняє ті ж наслідки, що і тимчасова заборона з тією лише різницею, що вона є остаточною.

Порядок накладання та проголошення санкцій

Перелік порушень та санкцій за них представлений у табл.1. Усі санкції накладаються відповідними органами юрисдикції, які виносять своє рішення,

дотримуючись справедливості, враховуючи серйозність порушення та обставини, у яких воно було допущено.

Ніяка санкція не може бути винесена, перш ніж не буде проведене необхідне розслідування, у ході якого зацікавлені сторони повинні будуть надати свої пояснення усно чи письмово в терміни, що відповідають обставинам часу і місця. По закінченні цього терміну рішення про санкцію може бути проголошено.

Усі рішення органів юрисдикції приймаються більшістю голосів. У випадку рівності голосів вирішальним є голос головного судді змагань (засідання ГСК), голос Президента ФФУ (засідання Виконкому, Президії).

Головна суддівська колегія повинна негайно повідомити у вищу інстанцію про санкції, винесені під час проведення змагань та про їх причини.

Порушення 1-ї групи. У 1-й групі перше порушення, яким би воно не було, карається жовтою карткою (попередження). Якщо учасник вчиняє у тому ж бою таке ж чи інше порушення цієї групи, суддя показує йому щораз червону картку (штрафний укол).

Якщо винний учасник уже карався червоною карткою за порушення другої чи третьої групи, він одержує знову червону картку у випадку першого ж порушення, що відноситься до першої групи.

Порушення 2-ї групи. У 2-й групі кожне порушення, починаючи з першого, карається червоною карткою (штрафний укол).

Порушення 3 групи. У 3-й групі перше ж порушення карається червоною карткою, тобто штрафним уколом (ударом) (і це навіть, якщо винний учасник вже одержав червону картку за порушення, що відносяться до 1-ї чи 2-ї груп);

- а) якщо учасник робить у тому ж бою таке ж або інше порушення цієї групи, старший суддя карає його чорною карткою, що означає відсторонення від участі у змаганнях, яке діє до закінчення змагань і протягом двох наступних місяців поточного або майбутнього сезону;
- б) будь-яка особа, що перебуває поза полем бою, яка порушує порядок під час змагань одержує після першого порушення попередження (жовта картка), яке діє впродовж усіх змагань і воно повинно бути відзначено в протоколі й зареєстроване в Головній суддівській колегії;
- в) після другого порушення на цьому ж змаганні порушник карається чорною карткою (він повинен залишити місце проведення змагань);
- г) у більш серйозних випадках старший суддя може видалити порушника із залу відразу ж.

Порушення 4-ї групи. У 4-й групі перше ж порушення карається чорною карткою (відсторонення від участі в даному виді змагань або в турнірі залежно від випадку). Це означає відсторонення від участі в змаганнях, яке діє до закінчення змагань і впродовж двох наступних місяців поточного або майбутнього сезону. Проте команда, відсторонена від участі, в результаті застосованої до одного із членів команди чорної картки, не відстороняються від участі в наступних змаганнях, але вона не може включати до свого складу

винного фехтувальника. Деякі види покарань можуть призвести до анулювання уколу, що наніс винний фехтувальник. Під час бою анулюються тільки уколи, нанесені у зв'язку з порушенням.

При порушенні спортивної етики, порядку чи дисципліни, якщо учаснику раніше виносилось осудження, відсторонення від участі в змаганнях, дискваліфікація чи тимчасове відсторонення від участі в змаганнях, повторенням порушення є здійснення фехтувальником нового порушення впродовж двох років (це порушення не відноситься до правил ведення бою). У випадку повторення порушення санкціями будуть:

- а) відсторонення від участі у змаганнях, якщо попереднім покаранням було осудження;
- б) дискваліфікація у турнірі, якщо попереднім покаранням було відсторонення від змагань або дискваліфікація у виді змагань

Таблиця 1

Порушення Правил змагань та санкції за них

Порушення	Параграф	Санкції		
Невихід на поле бою після першого виклику старшого судді за 10 хвилин до старту під час проведення боїв у групах, командній зустрічі, матчах тура прямого вибування	§9 п.2	Відсторонення від змагань		
Невихід на поле бою спортсмена або команди після першого виклику старшого судді і далі після двох наступних викликів, що здійснюються з інтервалом в одну хвилину	§9 п.4	1 виклик	2 виклик	3 виклик
		жовта	червона	Відсторонення від змагань
Перша група				
		1 порушення	2 порушення	3 порушення
Вихід з поля бою без дозволу судді	§8 п.3д	жовта картка	червона картка	чорна картка
Простий кор-а-кор (рапіра, шабля)(*)	§37 п.2			
Кор-а-кор, з метою уникнення уколу (удару) (*)	§37 п.3 §55 п.2			
Повертання спиною до суперника (*)	§38 п.2			
Закривання (підміна) ураженої поверхні (*)	§39 п.1,2 §59 п.3			

Торкання незброєною рукою особистого електроспорядження(*)	§39 п.3			
Вихід за бокову лінію поля бою з метою уникнення уколу (удару)	§41 п.8 §55 п.4			
Навмисна зупинка бою без вагової причини	§43 п.3 §42 п.4			
Зброя, спорядження та одяг, які не відповідають Правилам	§32 п. 2,5			
Відсутність запасної зброї та особистого шнура, які відповідають Правилам	§32 п. 2			
Випрямлення клинка на полі бою	§47 п.2 §58 п.5 §53 п.2			
Втикання чи волочіння накінецьника зброї по струмопровідній доріжці	§53 п.2 §47 п.2			
Контакт зброї зі струмопровідною курткою (*)	§50 п.5			
Кидок та інші пересування вперед, що виконуються зі схрещуванням ніг (шабля) (*)	§61 п.6			
Відмова виконувати вказівки старшого судді	§8 п.1			
Неприбране волосся відповідно до Правил				
Поштовх суперника, падіння, хаотичне ведення бою(*)	§8 п.3б §42 п.2			
Знімання маски до команди «Стій», роздягання на полі бою	§8 п.3в §42 п.6,7			
Неправильні пересування(*); уколи (удари), нанесені грубо (*); уколи (удари) нанесені під час чи після падінні (*)	§8 п.3б §42 п.2			
Необґрунтований протест	§68 п.4			
Друга група				
		1 порушення	2 порушення	3 порушення
Використання незброєної руки (*)	§39 п.1,2			
Прохання про зупинку бою під приводом травми (судоми), не встановленої потім лікарем	§44 п.3	червона картка	червона картка	червона картка
Відсутність марок контролю	§32 п.6а §31 п.4			

Навмисний укол не в суперника	§50 п.4в §56 п.5			
Груба, небезпечна, негожа дія, удар гардою або гайкою (*)	§42 п.1 §58 п.3			
Третя група				
		1 порушення	2 порушення	
Порушення порядку учасником на полі бою	§8 п.3а §63	червона або (2)	Чорна картка	
Нечесне ведення бою (*)	§42 п.2	червона картка		
Будь-яка особа, що порушує порядок біля поля бою	§10 п.4 §63 п.3,4	жовта або (3)	Чорна картка і/або (1)	
Четверта група				
Фехтувальник, оснащений електронним комунікативним устаткуванням, яке дозволяє йому одержувати вказівки під час бою	§32 п.6е		Чорна картка	
Навмисна підробка марок контролю зброї та спорядження (*)	§32 п.6г			
Спорядження й зброя, що не відповідають Правилам через очевидну підробку	§32 п.6			
Устаткування, яке дозволяє змінювати реєстрацію уколів(ударів) або за бажанням виводити з ладу електрофіксатор	§32 п.6д §30 п.4в			
Відмова фехтувальника проводити бій з іншим правильно заявленим учасником в особистих або командних змаганнях	§8 п.3г			
Порушення спортивної етики	§63 п.3			
Грубість та неприпустимі дії по відношенню до суперника	§55 п.3			
Відмова фехтувальника привітати (віддати салют) суперника, суддю та глядачів до початку бою або після нанесення останнього уколу (удару)	§8 п.2г §42 п.4			
Сприяння перемозі суперника, використання змови з ним	§8 п.2е			
Навмисна брутальність (грубість) (*)	§42 п.10			
Використання допінгу	§8 п.3е			

Пояснення

*	Анулювання уколу, нанесеного винним учасником
Жовта картка	Жовта картка - попередження, дійсне на бій. Якщо учасник здійснює порушення 1-ї групи, уже одержавши червону картку (за що б то не було), він одержує знову червону картку (штрафний укол).
Червона картка	Штрафний укол
Чорна картка	Відсторонення від участі в змаганнях, яке діє до закінчення змагань і протягом двох наступних місяців поточного або майбутнього сезону Фехтувальник отримує чорну картку за порушення третьої групи лише в тому випадку, якщо він вже отримав червону картку за порушення тієї ж групи

- (1) – видалення з місця проведення змагань;
- (2) - у найбільш серйозних випадках старший суддя може відсторонити порушника від змагань негайно (чорна картка);
- (3) - у найбільш серйозних випадках суддя може відсторонити (чорна картка) і/або видалити порушника з місця змагань.

Рекомендована література

Основна:

1. Базаревич В. Судейство соревнований по фехтованию / Базаревич В., Гансон В., Голяницкий А. – Москва : Физкультура и спорт, 1973.
2. Бусол В. Різновиди помилок та їх обсяги при виконанні бойових дій фехтувальниками-шаблістами високої кваліфікації / В. Бусол, І. Рошін, В. Шуберт // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. – Львів, 2008. – Вип. 12, т. 4. – С. 23 – 27.
3. Бусол В. А. Фехтування. Навчальна програма для спортивних шкіл. – Київ, 2006 . – 43 с.
4. Келлер В.С. Треніровка фехтовальщиков / В.С. Келлер, Д.А. Тышлер. – Москва : Физкультура и спорт, 1972. – 182 с.
5. Організаційно-економічні чинники ефективності змагань із фехтування / Бріскін Ю. А., Пітин М. П., Нерода Н. В., Ваулін О. І. // Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : [зб. наук. пр.]. – К., 2014. – Вип. 11 (52). – С. 21–24.
6. Парамонов С. Подготовка шпажиста / Парамонов С.В. – Киев : Здоров'я, 1986. – 136 с.
7. Сладков Э. Основы техники фехтования / Э.Д. Сладков. – Киев : Здоров'я, 1989. – 140 с.
8. Спортивное фехтование : учеб. для вузов физ. культуры / под ред. Д. А Тышлера. – Москва : Физкультура, образование и наука, 1997. – 386 с.

9. Турецкий Б. Обучение фехтованию : учеб. пособие для вузов / Б. В. Турецкий. – Москва : Академический проект, 2007. – 437 с.
10. Тышлер Д. Фехтование на саблях. Техника. Тактика. Обучение. Тренировка / Тышлер Д. А., Тышлер Г. Д. – Москва : Академический проект. – 2007. – 180 с.
11. Тышлер Д. Фехтование. От новичка до чемпиона / Тышлер Д.А., Тышлер Г.Д. – Москва : Академический проект, 2007. – 232 с.
12. Фехтование : учеб. для ин-тов физ. культуры / под ред. Д. А Тышлера. – Москва : Физкультура и спорт, 1978. – 332 с.

Допоміжна:

1. Ашмарин В.А. Теория и методика педагогических исследований / В. А. Ашмарин. – Москва : Физкультура и спорт, 1978.
2. Линець М. М. Основи методики розвитку рухових якостей / М. М. Линець. – Львів, 1997.
3. Келлер В. С. Соревновательная деятельность в системе спортивной подготовки / В. С. Келлер // Современная система спортивной подготовки : сб. науч. тр. – Москва : СААМ, 1995. – С. 41–50 .
4. Келлер В. С. Теоретико-методичні основи підготовки спортсменів / В. С. Келлер, В. М. Платонов. – Львів : Українська Спортивна Асоціація, 1992. – 269 с.

Інформаційні ресурси інтернет:

1. Improvement of technical and tactical training of qualified women epee fencers / Zoryana Semeryak, Yuriy Briskin, Ivan Karatnyk, Valeriy Melnyk, Viktoria Pasichnyk, Maryan Pityn // Journal of Physical Education and Sport. –2017. – Suppl. 17, is. 4, art 216. – P. 2116–2122. – Access mode: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/10693>
2. Pityn M. Features of theoretical training in combative sports / Pityn Maryan, Briskin Yuriy, Zadorozhna Olha // Journal of Physical Education and Sport. – 2013. – Vol. 13(2), art 32. – P. 195 –198. – Access mode: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/10459>
3. Pityn M. Theoretical training in fencing: state and prospects of researches / Maryan Pityn, Yuriy Briskin, Olga Zadorozhna // Фізична активність, здоров'я і спорт. – 2012. – № 3. – С. 23 – 28. – Access mode: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/10464>
4. Technical devices of improvement the technical, tactical and theoretical training of fencers / Briskin Yuriy, Pityn Maryan, Zadorozhna Olha, Smyrnovsky Serhiy, Semeryak Zoryana // Journal of physical education and sport. – 2014. – Vol. 14, is. 3. – P. 337–341. – Access mode: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/10464>
5. Електронний каталог ЛДУФК. – Режим доступу: <http://3w.ldufk.edu.ua/book/index.php>

6. Електронний репозитарій ЛДУФК. – Режим доступу:
<http://repository.ldufk.edu.ua/>
7. Фехтование : правила соревнований / утв. Ком. по физ. культуре и спорту при Совете Министров СССР. – Москва : Физкультура и спорт, 1983. – 127 с. – Режим доступа:
<http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/10144>